

BOŽJOM RIJEČJU ODUPRIJETI SE NAPASTIMA

Isus u pustinji napastovan od Zloga

Petak pred Prvu korizmenu nedjelju

28. veljače 2020.

Prvo čitanje: Post 2,7-9;1-7

Ps 50,3-4.5-6a.12-13.14 i 17

Drugo čitanje: Rim 5,12-19

Evangelje: Mt 4,1-11

Na početku se može zapjevati prikladna korizmena pjesma nakon koje se učini znak križa. Potom jedan od lektora pročita evanđeoski tekst predstojeće nedjelje.

ČITANJE

Iz evanđelja po Mateju:

Duh odvede Isusa u pustinju da ga đavao iskušā. I propostivši četrdeset dana i četrdeset noći, napokon ogladnje. Tada mu pristupi napasnik i reče: „Ako si Sin Božji, reci da ovo kamenje postane kruhom.“ A on odgovori: „Pisano je: Ne živi čovjek samo o kruhu, nego o svakoj riječi što izlazi iz Božjih usta.“

Đavao ga tada povede u Sveti grad, postavi ga na vrh Hrama i reče mu: „Ako si Sin Božji, baci se dolje! Ta pisano je: Anđelima će svojim zapovjediti za tebe i na rukama će te nositi da se gdje nogom ne spotakneš o kamen.“ Isus mu kaza: „Pisano je također: 'Ne iskušavaj Gospodina, Boga svojega!'“

Đavao ga onda povede na goru vrlo visoku i pokaza mu sva kraljevstva svijeta i slavu njihovu pa mu reče: „Sve ću ti to dati ako mi se ničice pokloniš.“ Tada mu reče Isus: „Odlazi, Sotono! Ta pisano je: 'Gospodinu, Bogu svom se klanjaj i njemu jedinom služi!'“ Tada ga pusti đavao. I gle, anđeli pristupili i služili mu.

Svećenik ili vjeroučitelj predstavlja sadržaj evanđeoskog ulomka kratkom katehezom, koristeći se materijalima primljenim od biskupijskog Pastoralnog centra.

MEDITACIJA – KATEHEZA

Na početku korizmenog hoda s Božjom riječi razmatrat ćemo smisao i poruku četrdesetodnevne Isusove kušnje u pustinji te prisutnost kušnji i pitanje napasti u našem svakodnevnom kršćanskom životu.

Promisli:

Koje životne kušnje pritišću moj život?

(Je li to bolest, gubitak voljene osobe, nanesene nepravde, česti neuspjesi, osamljenost, zloća ljudi, klevete ili ogovaranja, odbačenost od bližnjih, siromaštvo, neimaština, neuslišane molitve, razočaranja...?)

Utječem li se Bogu u kušnjama i kada prijeti napast? Ili se udaljavam od Boga i padam u grijeh (*očajanja, depresije, srditosti, mržnje, osvete, optuživanja Boga, udaljavanja od Crkve, nevjere, preljuba...*)?

Zašto Bog dopušta kušnje?

U čemu najviše griješim?

Želim li uvijek imati sve što mi se nudi, ne razmišljajući hoće li me to udaljiti od Boga?

Jesam li ponizan ili težim slavi i priznanju od drugih? Želim li vladati drugima?

Hranim li svoju dušu i život Božjom riječju?

Koje mjesto u mom životu ima Bog?

Povijest spasenja u Svetom pismu otkriva nam da je svaki čovjek izložen kušnjama i napastima, počevši od prve knjige Biblije (Post 3), u kojoj Napasnik - zmija navodi Adama i Evu na nepovjerenje u Boga, sve do Otkrivenja (Otk 3,12), gdje se zmaj okomljuje na Crkvu, željan proždrijeti svece, djecu što ih Bog rodi u milosti. Božja ljubav i milost privlače i zovu k sebi, no Zli napastuje da otme i odvoji od Stvoritelja, Nebeskog Oca i odvede u smrt. Sotona se služi varkom i lažju da bi potaknuo čovjeka na samodostatnost i neovisnost o Bogu. Od Zloga prevareni čovjek traži slavu, moć, neovisnost, slobodu, želeći postati kao Bog, sâm određivati što je dobro, a što zlo. I prvi ljudi, posljedicom odbacivanja Boga, izgnani su iz izvornog vrta, postaju skitnice na zemlji izloženi stalnim borbama s napastima, opasnostima da budu potpuno izgubljeni. Zbog toga je Isus sišao u ponor pada prvog čovjeka. Đavao mu nudi posjedovanje, slavu i vlast – kušnje kojima smo i sami kušani.

Evandjelje nam kaže da je Duh Isusa odveo u pustinju. Isus, podložan poticajima Duha i volji Očevoj, želi u samoći i molitvi ojačati za ono što ga očekuje. Osjeća težinu svoga poslanja i svega što mora proživjeti. Bila je to priprava za njegovo javno djelovanje koje doseže vrhunac na križu i u slavi uskrsnuća. Isus je molio i postio četrdeset dana. Uz to, bit će iskušavan i napastovan ljudskim – zemaljskim počastima.

Prvoj kušnji Isus odgovara suprotstavljajući materijalnoj hrani onu duhovnu, životvorne Božje riječi. Ne niječe Isus glad za kruhom, nego svjedoči i poručuje da je za čovjeka presudniji kruh Božje riječi. Čovjek živi ponajprije od Boga i njegove riječi, Evandjelja, euharistije, ljubavi i svijesti da je dijete Božje.

Prva je vrsta napasti napast pohlepe, požude i materijalizma koja se sastoji u potrebi i želji sve iskoristiti isključivo za sebe. Ta je napast potpuno suprotna Božjoj biti koja je sama ljubav i darivanje.

Drugo đavolje izazivanje, da se proslavlja čudesnom snagom Sina Božjega te tako stekne slavu i uspjeh, Isus odbacuje bezuvjetnom podložnošću Božjoj volji i spasiteljskom planu. Nije na čovjeku da Bogu postavlja ultimatum i da ga provjerava ili iskušava. Bog želi potpuno povjerenje i predanje.

Druga napast je napast oholosti, egoizma, traženja slave i priznanja od ljudi. Ova napast izaziva čovjeka da proda sebe i svoje dostojanstvo za slavu te ga uvodi u opasnost zaborava da njegova narav ima svoj izvor u Bogu, da je istinski cilj i zadatak čovjekova života ljubiti i predati se Božjoj svetoj volji.

Na kraju se Napasnik postavlja iznad Boga. Napada, želi skršiti, uništiti prvu Božju zapovijed, želi uništiti onoga kojega Otac najviše ljubi, Sina i sve nas, ljubljenu djecu Božju. Isus mu daje

konačni udarac: „Odlazi, sotonno!“ te ispovijeda vjeru u svog Oca: „Gospodinu, Bogu svom se klanjaj i njemu jedinom služi!“ (Pnz 6,13). Isus odbacuje Napasnika ljudskim autoritetom i slobodom, a božanskim ga autoritetom tjera. Kao istinski Sin Božji ostaje potpuno vjeran Božjem planu spasenja, predaje se i klanja Očevoj volji.

Treća napast je napast vlasti i moći nad drugima, služiti lažnim bogovima u društvenom i političkom životu i potpuno okrenuti se od Boga. I u ovoj napasti je skrivena lažna sreća i želja biti iznad Boga i drugih, potpuno pasti pred Sotonom. Ovo je napast oholosti i nju se suzbija poniznošću i predanim služenjem Bogu i ljudima.

U našem kršćanskom životu, skloni smo poistovjećivati kušnje s napastima, iako u biblijskom jeziku postoji jasna razlika između ova dva pojma.

Kušnja dolazi od Boga i ona je dio puta k Bogu. Nitko ne može doći k Bogu ako prvo nije prokušan ili iskušan. Isus je bio kušan, svi proroci i apostoli, sveci i pravednici bili su kušani. „Blago čovjeku koji trpi kušnju“, govori apostol Jakov, „prokušan, primit će vijenac života koji je Gospodin obećao onima što ga ljube.“ (Jak 1,12)

Kušnje su put prema svetosti. Nema duhovnog rasta bez kušnje. Kušnja ojačava vjeru i potiče na ljubav, pomaže u prevladavanju samodopadnosti i pasivnosti. Podsjeća da uvijek moramo napredovati i uvijek se vraćati Bogu. Kušnja je sredstvo kojim si možemo zaslužiti nebesa. Bog želi da zaslužimo raj kao nagradu. Hrabra borba protiv kušnje uz pomoć milosti spada među najzaslužnija djela koja možemo činiti.

Kušnja je također i sredstvo pročišćenja. Podsjeća da smo u prošlosti pali radi nepromišljenosti i da se nismo dovoljno trudili. Stoga je to prilika za nov čin pokajanja, za stid i poniženje koje nam čisti dušu. Istodobno nas obvezuje na ozbiljan i uporan trud da ponovno ne padnemo. Neophodno je da se neprestano pročišćujemo i vršimo pokoru, što na najuzvišeniji način ostvarujemo sakramentom pomirenja (ispovijedi). Sveto pismo govori: „Sine moj, ako želiš služiti Gospodu, pripravi dušu svoju na kušnju“ (Sir 2,1).

Činjenica da smo predmet napada kušnji, znači da smo u božanskoj službi i što više postajemo Božji prijatelji i članovi njegove obitelji, više će nas kušnji salijetati. Hrabro, i ne bojmo se! Bog je vjeran i neće dozvoliti da budemo kušani više no što možemo podnijeti, nego će se udružiti s našom dušom u borbi kako bismo mogli podnijeti i izvojevati bitku. „Kušnje su“, kaže sveti Pio iz Pietrelcine, „vatra koja čisti. Oni su udarci čekića i dljeta kojim božanski Umjetnik priprema kamenje – to jest one odabrane duše – koje će tvoriti dio vječnog grada. Biti kušan očiti je znak da je duša dobro prihvaćena od Gospodina.“ (*Čudesni život*).

Zato, kušnje nisu kazne, nego dokaz ljubavi. I zbog toga se trebamo radovati. „Pravom radošću smatrajte, braćo moja, kad upadnete u razne kušnje“ (Jak 1,2). One su znak božanske naklonosti. One su dokaz duši da je Bog želi testirati i kada vidi da je duša dovoljno jaka, da prekine borbu i isplete krunu slave. U tom je svjetlu kušnja sve ono što može našu vjeru staviti na test vjerodostojnosti, jakosti i istine.

Za razliku od kušnje, napasti nikada ne dolaze od Boga, nego od Zloga. Napast je direktni utjecaj Sotone na čovjeka. Udara na našu volju, našu ljudsku slabost. Napasti su nagovor ili „prilika“ za grijeh i kroz njih nas Napasnik želi odvući od Boga. Moć napasti je u tome da zaboravimo na potrebe drugih, da vidimo i činimo samo ono što nama treba i odgovara. Moguće je svim potrebama prići na đavolski način, a taj se način vidi po nastojanju da se izokrene poredak stvari i da se sve što postoji stavi u službu zadovoljenja svojih potreba i

strasti. Sve to dovodi do lažne i prolazne sreće, u konačnici do duboke tjeskobe i propasti pojedinaca i društva.

Bog nikoga ne napastuje. No ipak, ponekad dopušta da njemu najmilije osobe budu napastovane. Zašto? Ponajprije radi toga da u napastima još više upoznaju svoju slabost i potrebu Božje pomoći da ne padnu. Napasti nam pokazuju vlastitu slabost kada se oslanjamo samo na sebe. Bog ih dopušta da bi nas oblikovao, promijenio, obratio i doveo k sebi, da svojom voljom i njegovom milošću odbacimo od sebe ono ljudsko i grješno u nama.

Kad je osoba napastovana, ne mora se, dakle, bojati da je radi toga u Božjoj nemilosti. Dapače, tada se smije nadati da je Bog još više ljubi. Đavolska je varka misliti da su napasti grijeh koji kalja dušu. Nisu grijeh zle misli koje nas napastuju nego pristanak na te misli. Nije grijeh ono što nam padne na pamet ili ono što nam u slikama dolazi pred oči. Ono postaje grijeh onda ako to poželimo učiniti i učinimo, ako nam se to zadržava u srcu.

Kako se nositi s kušnjama i boriti da ne sagriješimo u napastima?

Jedno od najboljih objašnjenja odnosa između Isusovih i naših napasti je dao sv. Augustin: „Primjećuješ da je Krist bio iskušan, a ne primjećuješ da je i pobijedio? Spoznaj da si u njemu i ti iskušan, ali da si u njemu već i pobijedio. Mogao je đavlu zabraniti kušnju. No da on nije iskušan, kako bi tebi, koji si još na kušnji, dao poduku kako ćeš pobijediti?“ (*Razlaganje o psalmima*).

Isus je sve napasti odbio riječima Svetog pisma i time nam je pokazao gdje ćemo naći snagu za borbu s Napisnikom. Poznavanje, a potom i izvršavanje svake riječi koja izlazi iz Božjih usta, najbolja je hrana za dušu i najuspješniji lijek za svaki upliv nečistoga duha i onoga čime se on služi da nas izvuče iz kraljevstva milosti i uvede u područje grijeha, da nas otme iz zagrljaja Božje ljubavi te stavi pod jaram zloće i neprijateljstva s Bogom.

U Maslinskom vrtu Isus svojim apostolima, čija će vjernost prema njemu ubrzo stajati pred velikim iskušenjem, kaže: „Bdijte i molite da ne padnete u napast!“ (Mt 26,41). Ako molimo, nećemo upasti u napast grijeha. Molitva u kušnji obrana je od napasti koje su uvijek opasne za čovjeka. Moramo li zavapiti Bogu za pomoć dvjesto puta na dan da bismo svladali neku napast i kušnju, učinimo to! Zamolimo ga za snagu da učinimo ono što treba, a zatim i očekujemo da nam tu snagu da.

Slijedi pobožnost križnog puta (po kraćem obliku) koja se može zaključiti molitvom:

MOLITVA

Bože, naš nebeski Oče, ne prepusti nas napastima da ne padnemo u grijeha kojima bismo se mogli od tebe odijeliti. Povedi nas kroz kušnje i napasti da se pročistimo, narastemo u svetosti, hvaleći te i slaveći svojim životom.

Kriste, naš raspeti Spasitelj, u najtežim tjeskobama i mukama pogled svoje duše upiremo u tebe. Ne očekujemo ljudsku pomoć, nego sve svoje pouzdanje polažemo u tebe i tvoje beskrajno milosrđe koje je sva naša nada. Učini nas svjesnim svoje prisutnosti. Jačaj nas u našim slabostima.

Duše Sveti, vodi nas kroz sve naše kušnje i nevolje, prosvijetli nas, daj nam snage i strpljivosti da naučimo prepoznavati i ponizno vršiti svetu volju Božju. Amen.

Svi ostaju u kratkoj šutnji kako bi primljenu evanđeosku riječ o kojoj su razmišljali i na temelju koje su molili, usvojili za vlastiti život. Potom se može dodati (osobno ili zajednički):

KONTEMPLACIJA

Gospodine Isuse Kriste, moj raspeti i uskrsnuti Spasitelju, utječem se tebi koji mi pokazuješ put k Nebeskom Ocu. Pomozi mi da otkrivam tajnu križa, da živom vjerom i ljubavlju slijedim tvoj primjer. Tvoja sveta poniznost neka učini moje srce poniznim, vrlo poniznim. Uđi u moje srce i rasprši sve tmine, negativnosti, sumnje, strahove i sve što nije od tebe, Gospodine. Vrata moje duše ništa neće slomiti jer tu prebivaš ti. Ničega se više ne želim bojati – ni prijevara, ni đavolskih zamki, niti svoje slabosti jer ti ćeš biti moja snaga, moja zaštita, moj duhovni vođa, moj savjetnik, moje strpljenje, moja utjeha, moj mir, moja razboritost. „Sve mogu u onome koji me jača“ (Fil 4,13).

Zahvaljujem na svakoj kušnji i životnoj borbi jer ona priprema i oblikuje moju dušu za blaženi susret s tobom. Oslanjam se na tvoju riječ, euharistiju, molitvu, sakramente, predajem se tvojoj svetoj volji. Daruj mi svoj mir kada se jave tjeskobe i ustrajnost na putu svetosti, na koju si me, Gospodine, pozvao.

Budi vječno slavljen i ljubljen od svoga stvorenja, ljubljeni moj Gospodine.

Svećenik ili vjeroučitelj na kraju daje nekoliko poticaja za ostvarivanje evanđeoskih zahtjeva u predstojećem tjednu:

AKCIJA

Pronađi vrijeme sabranosti, tišine i šutnje za susret s Bogom: u svetoj misi, molitvi, čitanju i razmatranju Svetog pisma.

U **obitelji** njeguj ljubav prema svetoj misi, svakodnevnoj molitvi i čitanju Svetog pisma. Opraštanjem i žrtvom obnovi svoje zajedništvo koje je narušeno zbog padova u iskušenjima i napastima.

Otac i majka svojoj su djeci prvi navjestitelji i svjedoci vjere i ljubavi prema Gospodinu. Neka posvećuju svoju djecu Gospodinu i Nebeskoj Majci koji će ih pratiti i čuvati u iskušenjima i izazovima suvremenog života.

Lektori (čitači) kao posebni služitelji Božje riječi posebno su pozvani da poput proroka budu autentični navjestitelji i ustrajni svjedoci Božje riječi. Duh služenja Bogu i zajednici neka je potkrepljen osobnom molitvom, čitanjem i razmatranjem Svetog pisma.

Prvopričesnici i krizmanici, pripremajući se za primanje svetih sakramenata, neka budu redoviti na nedjeljnoj svetoj misi, njeguju svakodnevnu molitvu, ljubav prema obitelji i vjerskoj pouci.

Ministranti neka svoje revno i predano služenje oko oltara ponizno prikazuju Gospodinu za ljubav i pristupaju što češće sakramentima pomirenja i pričesti.

Materijale pripremili:

*vjeroučitelji Ana-Marija Biršić Glibo i Miroslav Peroutka,
vlč. Marijan Pavelić, biskupijski povjerenik za medije.*